

# ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ



**Іван Охріменко,**

*доктор юридичних наук, доцент,*

*начальник кафедри управління та*

*роботи з персоналом*

*Національної академії внутрішніх справ*

УДК 159:351.745

## ***Справлення психологічного впливу за умов сучасного поліціювання: теоретико-правовий аналіз***

Проведені нами раніше теоретико-прикладні розвідки [1, с. 115] дають можливість стверджувати про те, що необхідною психологічною передумовою ефективності комунікативної діяльності правоохоронця є встановлення психологічного контакту. Проте контакт – не самоціль, на його основі мають досягатися когнітивно-комунікативні результати вищого рівня, реалізовуватись цілі та завдання службової діяльності. Зауважимо також, що вибір тактики поведінки при проведенні цілеспрямованої бесіди значною мірою залежить від ситуації, в якій вона відбувається, індивідуальних особливостей співрозмовників й ступеня сформованості стосунків між ними. Крім того, в контактній взаємодії аналогічного рівня пріоритетна позиція має належати, передусім, суб'єкту правоохоронної діяльності.

У науковій літературі з цієї проблематики доволі часто йдеться про вплив правоохоронних органів на соціально-економічне, певне фізичне середовище злочинності [2, 3]. Мета цього впливу полягає як у пошуку та отриманні необхідної професійно зна-

чущої інформації, так й у безпосередньому попередженні злочинів, їх виявленні та припиненні тощо. Науковий доробок О. М. Бандурки, В. С. Венедиктова, Я. Ю. Кондратьєва, О. В. Тімченка й інших вчених [4, 5] засвідчує, що такий вплив має відбуватися лише в межах суб'єкт-об'єктних стосунків учасників правоохоронної діяльності.

Беручи до уваги такі наукові позиції, слід зауважити, що фахівці-юристи нерідко називають прийомі комунікативної діяльності оціночними термінами, що апіорі викликають сумнів щодо їх правової та моральної припустимості: використання взаємин між співучасниками – “розпаленням конфлікту” і “породженням протиріччя”; виявлення винної поінформованості – “пасткою”; приховання поінформованості – “обманом”; пред'явлення доказів – “створенням напруженості”; постановку раптового запиту – “деталізацією даних” тощо [6, 7]. На думку деяких психологів (В. Г. Андросюка, Л. І. Казміренко та ін.), це пояснюється не стільки невдалістю використовуваної термінології,

скільки недооцінкою значення практичного доробку психологічної науки для правоохоронної діяльності [8]. Між тим, проста зміна назви відразу знімає заперечення як правового, так й морального характеру. Отже, засудження відомих репресивних методів розкриття злочинів, що мали місце у минулому, призвело до невинуватеного скептицизму вчених й практиків щодо “професійних хитрощів” в одержанні відомостей. Навряд чи такий стан справ сприятиме поповненню арсеналу засобів попередження, виявлення й розслідування злочинів. Звідси слід звернути увагу на принциповість питань щодо комунікативної компетентності правоохоронців, які розкриваються через призму особливостей справлення психологічного впливу на об’єктів професійної діяльності. Зрозуміло, що тут не варто говорити про конкретні рекомендації, адже маються на увазі, передусім, загальні правила застосування методів психологічного впливу в правоохоронній діяльності, що ґрунтуються на закономірностях механізму впливу й положеннях нормативно-правової бази щодо їх можливостей й меж. У цьому й буде полягати основна мета даної статті.

Напрями розгортання сучасних суспільно-політичних формацій дають право стверджувати про тенденцію до розвитку та перетворення правової думки у бік демократизації правоохоронної та правозастосовної діяльності, дотримання прав і свобод людини тощо. Про це може свідчити актуалізація договірних моделей відносин між державою в особі уповноважених органів та осіб й правопорушниками, зокрема, щодо вирішення правових конфліктів.

Разом із тим, у межах спеціальних норм чинного законодавства зустрічаються й позиції, які демонструють дещо інший (дуалістичний) підхід. Так, передусім, йдеться про норми Закону України “Про Національну поліцію”, який, з одного боку, активно пропагує поліцейське піклування (ст.ст. 31, 41 та ін.) та сервісну модель

сучасного поліціювання загалом (так зване демократичне поліціювання [9]), а з іншого – окреслює особливості провадження окремих поліцейських заходів (ст.ст. 30-46) [10], що так чи інакше сполучені з елементами механізму цілеспрямованого впливу (у тому числі й психологічного).

Механізм психологічного впливу передбачає процедуру вибору того чи іншого методу і варіанту поведінки та процес проходження впливаючого стимулу від суб’єкта (працівника поліції) до об’єкта (правопорушника, супротивника, поінформованої особи тощо) і зворотного зв’язку між ними [5]. Поведінка правоохоронця під час здійснення поліцейських заходів примусу (застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї) (ст.ст. 42-46 Закону України “Про Національну поліцію”) видається нам цілком прогнозованою, оскільки йдеться, здебільшого, про фізичний вплив та його наслідки. Саме тому варто вести мову, насамперед, про такі превентивні заходи впливу, як от: опитування особи (ст.ст. 31, 33 Закону України “Про Національну поліцію”), перевірка документів особи (ст.ст. 31-32), вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території (ст.ст. 31, 36), проникнення до житла чи іншого володіння особи (ст.ст. 31, 38) й ін. Звідси, у межах предмету нашого аналізу слід звернути увагу на наведені поліцейські заходи через призму такої їх складової як справлення психологічного впливу суб’єктів на об’єктів поліцейської діяльності. Проте спочатку визначимо зміст поняття “психологічний вплив”, у першу чергу, з позиції вітчизняного законодавця.

Коли ми говоримо про психологічний вплив в комунікативних проявах професійної діяльності юриста, то варто мати на увазі, передусім, особливості прояву його структурних елементів: 1) суб’єкта (адвоката, поліцейського, негласного працівника й ін.); 2) об’єкта впливу як конкретної соціальної одиниці (різних категорій осіб залежно від їх процесуального

статусу, кримінологічної та психологічної характеристики); 3) каналу проходження стимулів та реалізації обраного методу (прийому). Звідси, психологічний вплив, як активна цілеспрямована діяльність працівника правоохоронного органу, передбачає отримання значимої оперативно-службової інформації або зміну психіки чи поведінки об'єкта (окремої людини чи групи людей) [11]. Зважаючи на запозичене нами визначення психологічного впливу та положення ст. 28 Конституції України [12], можна стверджувати, що у межах професійної діяльності правоохоронця ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Стаття 11 КПК України вказує на те, що забороняється під час кримінального провадження піддавати особу катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує її гідність, поводженню чи покаранню, вдаватися до погроз застосування такого поводження, утримувати особу у принизливих умовах, примушувати до дій, що принижують її гідність [13]. Вимоги окремих спеціальних законів, у свою чергу, також забороняють здійснення психологічного впливу в межах окреслених (схожих) ознак [14]. Отже, слід визнати, що чинні законодавчі акти України по-різному трактують критерії допустимості використання прийомів і способів психологічного впливу в юридичційному процесі та правоохоронній діяльності.

Детально аналізуючи окреслені позиції законодавця, зауважимо, що ст. 28 Конституції України і ст. 11 КПК України, містять більш широкий і докладний перелік недозволених методів впливу, ніж присвячені тій же проблемі ст.ст. 30, 31, 42, 43 Закону України "Про Національну поліцію", ст. 9 Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність" тощо, а тому більш детально регламентують дане коло питань. Звідси повинні бути сформульовані більш детально і включати відповідно до Конституції України й

загальноприйнятих міжнародних стандартів заборону катувань, насильства, шантажу, погроз, застосування психотропних засобів й ін. Крім того, оскільки чинне законодавство не розкриває поняття насильства і погроз, відмежування їх від правомірних тактичних прийомів тільки на підставі критеріїв, запропонованих О. Р. Ратіновим [15], являє собою досить важке завдання. Тому деякі вчені справедливо пропонують додатково виділяти як важливу умову правомірності тактичних прийомів забезпечення суб'єктом можливості вибору поведінки об'єкта, що необхідно для безперешкодної реалізації учасниками процесу своїх прав і законних інтересів [16].

Опрацювання норм чинного КПК України, які регламентують як основні принципи кримінального провадження, так й статус суб'єктів кримінальної процесуальної діяльності, дозволяє однозначно констатувати, що, наділяючи їх широкими процесуальними правами, законодавець тим самим дозволяє справлення психологічного впливу на учасників процесу. В оперативно-розшуковій діяльності на відміну від процесуальної діяльності суб'єкт наділений значним обсягом дискреційних повноважень, особливо в сфері комунікативної взаємодії. Проте психологічний вплив, що застосовується у ході проведення певних оперативно-розшукових заходів, не є вимаганням "потрібних" даних. Тактичні прийоми психологічного впливу, якщо вони правильно застосовуються, мають вибіркову дію – лише стосовно осіб, що зазнають труднощів у відтворенні сприйнятих раніше фактів або тих, які дають навмисно неправдиву інформацію чи відмовляються від її надання.

Відтак, мова може йти про впровадження в правоохоронну діяльність прийомів психологічного впливу, які застосовуються в соціономічній практиці й не порушують прав людини. Тим паче, що серед трьох провідних функцій спілкування (когнітивної, перцептивної та інтерактивної), саме остання передбачає усвідомлений чи

неусвідомлений, але, все ж таки, взаємний психологічний вплив суб'єктів контактної взаємодії на її об'єктів.

Виходячи з того, що серед основних завдань поліцейської діяльності є забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку (ст. 1 Закону України "Про Національну поліцію"), стає зрозумілим, що всі технології, спрямовані на реалізацію цього завдання, набувають пріоритетного значення. Відтак, й психологічні прийоми впливу мають знайти своє місце, перш за все, саме у сфері одержання професійно значущої інформації. Слід зважати також й на те, що саме психологія, яка має тривалий досвід напрацювання технологій ефективного психологічного впливу, надає суттєвого значення діагностиці прихованих психологічних станів людини, які потребують подальшої терапії. При цьому враховується як явна усвідомлена протидія об'єкта в процесі взаємодії, так й підсвідома протидія без свідомих захисних механізмів. Отже, в арсеналі сучасної психології накопичені підходи щодо правомірного отримання прихованої інформації без заподіяння шкоди життю, здоров'ю, честі чи гідності людини. На наше переконання, на противагу застарілим засобам примусового збору інформації має прийти досвід використання ефективних прийомів психологічного пізнання, адаптований до потреб сучасної поліцейської діяльності.

Повертаючись до розгляду питання щодо особливостей здійснення проанонсованих нами раніше превентивних поліцейських заходів, зауважимо, в науковій літературі можна зустріти порівняння окремих видів правоохоронної діяльності з мистецтвом [5]. Проте таке мистецтво нині виявляється переважно у тому, щоб переконати конкретну особу у вигідності для неї сприятливої поведінки, у тому числі шляхом надання необхідної інформації.

Загальновідомо, що опитування, внаслідок якого одержується професійно значуща інформація, є психо-

логічно насиченою людською взаємодією. У цьому й полягає, на думку ортодоксальних критиків психологічного впливу [8], єдиний законний шлях пошуку та збору достовірних відомостей. Згідно вимог ст.ст. 31, 33 Закону України "Про Національну поліцію" поліцейський може опитати особу, якщо існує достатньо підстав вважати, що вона володіє інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень. Крім того, зазначається, що надання особою інформації є добровільним.

Загалом у науці опитування – надзвичайно поширений прийом отримання інформації [17]. У правоохоронній діяльності опитування не вирізняється своєю експериментальною спрямованістю порівняно, наприклад, з бесідою, яка передбачає наявність зворотного зв'язку. Йому притаманна суб'єкт-об'єктна система позапроцесуальних стосунків. З психологічної точки зору опитування передбачає здійснення ініціатором комунікації психологічного впливу з метою заохочення до надання інформації та її фіксацію.

Доцільно зазначити, що безпосередній контакт під час опитування дозволяє не лише одержувати відповіді на поставлені запитання, але й прослідковувати (навіть несвідомо) реакції опонента, вивчати його особистісні характеристики тощо. А це, у свою чергу, засвідчує фактичну самодостатність та самостійність цього способу вирішення конкретної задачі (зокрема, отримання інформації). Таке опитування може бути відкритим, якщо формуються конкретні й прямі, без двоякого смислу, запитання, або ж носити прихований характер, коли дійсні інформаційні потреби приховуються за низкою відволікаючих запитань. З огляду на це специфікою опитування можна визнати техніку (залежно від ступеня втаємничення основної мети), а також тактику його проведення, що передбачає особливі прийоми встановлення психологічного контакту з особою, легендування інтересу.

Отже, здатність ініціатора до тактичного виправданого справлення психологічного впливу під час реалізації цього способу пізнання забезпечує встановлення психологічного контакту і спрямування бесіди з об'єктами поліцейської діяльності у потрібному напрямі. Очевидно, з огляду на значну відособленість об'єктів взаємодії по лінії окремих служб і підрозділів ОВС (насамперед кримінальної поліції) можна говорити про необхідність доволі високих показників комунікативної компетентності фахівців.

Звернемо увагу нашого теоретичного розгляду й на положення ст.ст. 31-32 Закону України "Про Національну поліцію", які передбачають можливість перевірки документів особи, а саме: поліцейський має право вимагати в особи пред'явлення нею документів, що посвідчують особу, та/або документів, що підтверджують відповідне право особи [10]. На наш погляд, цей превентивний захід за своє природою становить собою сукупність гласних чи втаємничених за своєю метою дій, які практично передбачають використання офіційних джерел професійно значущої інформації. Він заснований на методі вивчення документів (як модифікації загальнонаукового методу вивчення результатів психічної активності). Застосовується переважно на ранніх етапах вивчення, коли необхідне попереднє ознайомлення з об'єктом професійного інтересу (правопорушником, супротивником, поінформованою особою тощо), або для одержання повнішої та об'єктивнішої інформації.

Як слушно зазначає Ю. В. Чуфаровський, психологічні вимоги щодо виконання даного заходу зводяться, головним чином, до вмінь практичних працівників приховувати свої дійсні інформаційні потреби стосовно конкретних документів (об'єктів вивчення) [18]. На наш погляд, це обумовлене тим, що цілеспрямований психологічний вплив правоохоронця може викликати у опонента прагнен-

ня до активного опору, адже мова йде про осіб, які перебувають в розшуку; правопорушників; осіб, що перебувають на території чи об'єкті із спеціальним режимом або в місці здійснення спеціального поліцейського контролю; осіб, у яких є зброя, боєприпаси, наркотичні засоби та інші речі, обіг яких обмежений або заборонений й ін. (ст. 32 Закону України "Про Національну поліцію") [10]. Заслугує на увагу й одночасна фіксація психологічних виявів можливих фігурантів під час перевірки документів. При цьому способи визначення особливостей поведінки зацікавлених осіб, як правило, носять прихований характер, залучаючи при цьому можливість спостереження, експерименту й ін. Так, зокрема, застосування експерименту в процесі перевірки документів не виключає можливості створення штучних чи використання спеціально підібраних (організованих) ситуацій, що допоможуть особі більш виразно виявити себе. Спеціально організований та цілеспрямований вплив є тим чинником, який, на думку окремих науковців [19], й вирізняє його серед інших засобів виконання професійних завдань.

При витребуванні та перевірці документів можуть стати в нагоді й інші методи діагностики. Так, при побудові заперечення у свідомості особи перемишуються правда і неправда, вони постійно співвідносяться для введення в мову необхідних елементів та втаємнення інших, після чого вводяться обрані одиниці інформації. Ця обставина знаходить своє відображення на невербальному рівні, що й визначає можливість розпізнання фальсифікації. У методичному плані пошук помилкових елементів здійснюється переважно за допомогою реєстрації невербальних ознак поведінки. Так, наприклад, реакція на несподіване запитання, що впливає зі змісту документу, може знаходити своє відображення в інтонації, міміці, жестах, позі, ході співрозмовника, його погляді та мимовільних психофізіологічних проявах.

Отже, основою витребування і перевірки документів у осіб, що становлять професійний інтерес, як превентивного поліцейського заходу, є застосування широкого спектру тактично виправданих прийомів, їх модифікацій, пристосованих до вимог та потреб оперативно-службової діяльності правоохоронця.

Щодо наступних превентивних поліцейських заходів – вимоги залишити місце і обмеження доступу до визначеної території, а також проникнення до житла чи іншого володіння особи, то попри різне юридичне навантаження та процесуальний зміст вони мають певним чином схожу психологічну природу. Так, зокрема, поліцейський уповноважений вимагати від особи (осіб) залишити визначене місце на певний строк або заборонити чи обмежити особам доступ до визначеної території або об'єктів, якщо це необхідно для забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони життя і здоров'я людей, для збереження та фіксації слідів правопорушення (ст.ст. 31, 36 Закону України “Про Національну поліцію”). У ситуації проникнення до житла чи іншого володіння особи (ст.ст. 31, 38) поліція вправі здійснювати його без вмотивованого рішення суду, але лише в невідкладних випадках: 1) рятування життя людей та цінного майна під час надзвичайних ситуацій; 2) безпосереднє переслідування осіб, підозрюваних у вчиненні злочину; 3) припинення злочину, що загрожує життю осіб, які знаходяться в житлі або іншому володінні.

Зазначені дії за своїм змістом ґрунтуються на справленні цілеспрямованого психологічного впливу на відповідних осіб шляхом активного примушування їх до визначеної правоохоронцем поведінки у межах конкретної території, будівлі або об'єкта. Відповідно сприйняттю такої вимоги може протиставлятися сила емоційної реакції, насамперед, в умовах проникнення до житла чи іншого володіння особи. Якщо в умовах рятування життя людей та цінного майна під час

надзвичайних ситуацій, а також припинення злочину, що загрожує життю осіб, які знаходяться в житлі або іншому володінні, перебіг дій власників певним чином є прогнозованим, адже поведінка правоохоронців тут формально підпадає під ознаки крайньої необхідності, то під час безпосереднього переслідування осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, – важко передбачити розгортання подій. Закон не вказує на порядок імперативного підкріплення, адже цей захід так чи інакше пов'язаний з тимчасовим обмеженням прав людини. Звідси опоненти можуть виявляти постійну готовність до опору, що нерідко посилюється такими особистісними характеристиками, як запальність, дратівливість, конфліктність. Саме тому за аналогічних обставин характерною є неадекватна реакція на зауваження чи вимогу.

З огляду на специфічність таких ситуацій, у цей період доцільні коректність і тактовність у спілкуванні, спокійна обстановка, нейтрально-доброзичливий тон, виважений стиль стосунків. Впевненість у собі й поважне ставлення до іншої сторони “гасять” піднесений емоційний стан. І, навпаки, зверхність, зарозумілість, авторитарність у вимогах – цілком неприйнятні в даних умовах, вони є чинниками ризику, здатними спровокувати несприятливі дії об'єктів професійної уваги.

Таким чином, висловлені та обґрунтовані нами позиції не обмежують кола проблемних питань, що актуалізуються через набуття чинності Закону України “Про Національну поліцію”. Справлення психологічного впливу за умов професійної діяльності сучасного правоохоронця створює умови для забезпечення: встановлення і збору значимої для виконання службових завдань інформації; корекції небажаної поведінки особи чи групи осіб; зміни ставлення конкретних осіб до своєї поведінки, певних фактів чи людей. Ефективна реалізація прийомів впливу потребує розуміння й практичного застосування значної

кількості індивідуально-психологічних та соціально-психологічних механізмів. Від якості засвоєння та глибини осмислення практичними працівниками відповідних знань, ступеня оволодіння вміннями та навичками психологічної діагностики й психологічного впливу, в кінцевому рахунку, залежить успіх профілактики й протидії злочинності за умов сучасного поліціювання.

### Список використаних джерел

1. *Охріменко І. М.* Використання психологічних технологій контактної взаємодії як запорука успішності вивідувальної діяльності працівників оперативних підрозділів ОВС / І. М. Охріменко // Вісник Запоріж. юрид. ін-ту Дніпропетр. держ. ун-ту внутр. справ. – 2010. – № 4. – С. 113–120.
2. *Столяренко А. М.* Психологическая подготовка личного состава органов внутренних дел / А. М. Столяренко. – М. : Акад. МВД, 1987. – 124 с.
3. *Филонов Л. Б.* Психологические способы выявления скрываемого обстоятельства : учеб. пособие / Л. Б. Филонов. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1979. – 126 с.
4. *Екстремальна* юридична психологія в діяльності персоналу органів внутрішніх справ України / [О. М. Бандурка, В. С. Венедиктов, О. В. Тімченко та ін.]. – Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2005. – 319 с.
5. *Юридична психологія* : Підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. і фак. / [В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко, Я. Ю. Кондратьєв та ін.]; за заг. ред. Я. Ю. Кондратьєва. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. – 352 с.
6. *Макиєнко А. В.* Разведывательно-поисковая работа в информационной сфере – тактика и возможности / А. В. Макиєнко, А. В. Борбат // Российский следователь. – 2003. – № 12. – С. 29–35.
7. *Овчинский С. С.* Оперативно-розыскная информация / [под ред. А. С. Овчинского и В. С. Овчинского]. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 367 с.
8. *Андросюк В. Г.* Можливості та межі справлення психологічного впливу у правоохоронній діяльності / В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко // Юридична психологія та педагогіка. – 2008. – № 2. – С. 82–93.
9. *Демократичне* поліціювання : зб. наук. статей / [за ред. О. М. Бандурки та Дж. Перліна ; наук. ред. О.В. Тягло]. – Львів : Астролябія, 2011. – 491 с.
10. *Про* Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.golos.com.ua/article/257729>.
11. *Професійно-психологічна* підготовка працівників оперативних підрозділів : навч.-метод. посіб. / [Д. О. Александров, В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко та ін.]. – К. : Нац. акад. внутр. справ України, 2003. – 124 с.
12. *Конституція* України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
13. *Кримінальний* процесуальний кодекс України : чинне законодавство з 19 листопада 2012 року : (ОФЦ.ТЕКСТ). – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2012. – 382 с.
14. *Про* оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. № 2135-XII (зі змінами та доповн. станом на 12 січня 2005 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – ст. 303.
15. *Ратинов А. Р.* Судебная психология для следователей : учебн. пособие / А. Р. Ратинов. – М. : Юрлитинформ, 2001. – 352 с.
16. *Огородник А.* Характеристика принципу законності та його співвідношення з іншими принципами оперативно-розшукової діяльності / А. Огородник // Право України. – 2007. – № 7. – С. 93–98.
17. *Охріменко І. М.* Психологічні засади ефективності спілкування працівника оперативного підрозділу в процесі вирішення службових завдань / І. М. Охріменко // Іменем закону. – 2008. – № 1(5). – С. 20–22.

18. *Чуфаровский Ю. В.* Психология оперативно-розыскной и следственной деятельности : учеб. пособие / Ю. В. Чуфаровский. – [2-е изд., изм.]. – М. : Проспект, 2010. – 208 с.

19. *Бодров В. А.* Психология профессиональной пригодности : учеб. пособие / В. А. Бодров. – М. : ПЕР СЭ, 2001. – 511 с.

**Охріменко І. М. Справлення психологічного впливу за умов сучасного поліціювання: теоретико-правовий аналіз**

Стаття присвячена аналізу окремих положень Закону України “Про Національну поліцію” в контексті здійснення поліцейських заходів, пов’язаних із справленням психологічного впливу на об’єктів професійної діяльності. Висловлюється думка, що ефективна реалізація прийомів впливу потребує розуміння й практичного застосування психологічних механізмів. Наводяться авторські пропозиції щодо розв’язання певних суперечностей нормативно-правового й організаційного характеру, які можуть виникати в професійній діяльності правоохоронців.

**Ключові слова:** справлення психологічного впливу, комунікативна компетентність, правоохоронна діяльність, превентивні поліцейські заходи, правоохоронець, об’єкти професійної діяльності.

**Охрименко И. М. Оказание психологического воздействия при условиях современного полицирования: теоретико-правовой анализ**

Статья посвящена анализу отдельных положений Закона Украины “О Национальной полиции” в контексте осуществления полицейских мероприятий, связанных с оказанием психологического воздействия на объекты профессиональной деятельности. Высказывается мнение, что эффективная реализация приемов воздействия требует понимания и практического применения психологических механизмов. Наводятся авторские предложения по решению определенных противоречий нормативно-правового и организационного характера, которые могут возникать в профессиональной деятельности правоохранителей.

**Ключевые слова:** оказание психологического воздействия, коммуникативная компетентность, правоохранительная деятельность, превентивные полицейские меры, правоохранитель, объекты профессиональной деятельности.

**Okhrimenko I. Psychological influence on the conditions of modern policing: theoretical and legal analysis**

This article is devoted to the analysis of some provisions of the Law of Ukraine “On the National Police” in the context of police activities related to psychological influence on the objects of professional activity. It has been suggested that the effective implementation of methods of exposure requires an understanding and practical application of psychological mechanisms. Copyrights offer to resolve certain contradictions of normative-legal and organizational nature which can arise in professional activity of law enforcement officers.

**Key words:** rendering of psychological influence, communicative competence, law enforcement, measures of preventive police, the militiaman, objects of professional activity.